

ב. מצוה למוד הסולת בעשרון של קדש, שהרי אמרה תורה 'עשרון' (היינו כלי מדה) א"כ אין סברא לעשות של חול. אבל אין מצוה ללוש בביסה של קדש, שהרי לא אמרה תורה לעשות כלי לישא.
 ודוקא לחם הפנים ושתי הלחם שאין בהם שמן, וכמאן דאמר מדת היבש לא נתקדשה, הלכך אפשר להוציאם לכלי חול, אבל שאר מנחות הנבללות בשמן, כיון שנתקדש השמן בכלי הלה, הלכך לישתן ועריכתן בכלי קדש וכמו ששינו להלן צו.
 על משיחת הכלים מבפנים או אף מבחוץ – ע"ע להלן צ.

דפים נז – נח

קג. א. אלו דברים נכללים באיסור הקטרת דבר שממנו לאשים?
 ב. המעלה שאור ודבש או שירים לכבש, האם חייב?
 ג. אלו הבדלים יש בין שאור לדבש לענין הקרבנות?
 ד. המקטיר שאור ודבש פחות מקומץ; פחות מכזית; תערובת שאור עם מצה – האם חייב?
 ה. המעלה משאור ומדבש בתערובתן על גבי המזבח – מה דינו?
 ו. האם שתי הלחם יכולים לבוא בנדבה, ע"י היחיד או הציבור?
 א. כתיב כי כל שאר... לא תקטירו ממנו אשה לה' – ודרשו: כל שממנו (קרב) לאשים, הרי הוא בכל תקטירו. בכלל זה בשר חטאת ואשם ושלמים, שירי המנחות. וכן שתי הלחם ולחם הפנים, הגם שאין מגופם דבר הנקטר לאשים, אעפ"כ נחשבים כ'דבר שממנו לאשים' מפני הכבשים והבזיכים הקרבים עמהם ומתירים אותם.

המקטיר שיירים על המזבח אינו לוקה, מפני שה'לאו' שבתורה אינו מפורש אלא על שאור ודבש, ואילו שיריים אינו אלא איסור תורה בלא מלקות (עפ"י כסף משנה איסור"מ ה, ד עפ"י לשון הרמב"ם; שו"ת הרדב"ז ח"ו לשונות הרמב"ם פז).
 לדברי כמה מהראשונים נראה מהתוספתא (מכות ד) שלוקה (ע' ראב"ד הל' ע"ז ג, ט ורמב"ן בספר המצוות ל"ת ד שכל הלאוין המנויים בתוספתא שם, לוקים עליהם).
 נחלקו תנאים בקרבנות שאין בהם דברים שנקטרים לאשים, כגון חטאת העוף שאין למזבח אלא דמה (רב חסדא), וכן לוג שמן של מצורע, שאין בו כלל חלק מזבח (רב) – לרבי אליעזר פטור ולרבי עקיבא חייב. הלכה כרבי עקיבא. הלכך בכלל איסור זה להקריב מבשר חטאת העוף ומלוג שמן של מצורע (איסורי מזבח ה, ד).

ב. המעלה לכבש שאור או דבש – חייב (ואל המזבח לא יעלו – לרבות כבש כמזבח).
 המעלה דבר שממנו לאשים לכבש – רבי יוחנן מחייב, שגם אלו בכלל הריבוי. ורבי אלעזר פטור (כי כל שאר וכל דבש... קרבן ראשית תקריבו אתם לה' – אותם הוא שריבה לך כבש כמזבח, ולא שיריים).

ג. השאור הותר מכללו במקדש. כלומר יש דבר אחר שהותר להקרב עמו על המזבח – שני כבשי עצרת הבאים עם שתי הלחם. מה שאין כן דבש, אעפ"י שהביאו גוזלות עם הביכורים – אינם מחובת ביכורים אלא עיטור להם.
 הדבש הותר בשירי מנחות (ללושם או לטגנם בדבש) ולא שאור.

ד. המקטיר שאור או דבש פחות מקומץ – חייב (כל שאר וכל דבש...).
פחות מכזית – לאביי חייב (כן ריבה מכל. שסבר יש קומץ פחות משני זיתים, וכשריבה הכתוב חצי קומץ, נתרבה פחות מכזית, שיש הקטרה פחות מכזית). ולרבא פטור (שסובר אין הקטרה פחות מכזית).
אפשר שאף לרבא אסור מהתורה משום 'חצי שיעור' (ע' לחם משנה מעה"ק יג, יד; שו"ת רדב"ז ח"ה א'תס; חו"א כט, כא. אך י"א שאין אסור 'חצי שיעור' מהתורה אלא באיסורי אכילה (ע' חכ"צ פו). גם לכאן י"ל קדשים מחולין לא ילפינן לאסור חצי שיעור. וצ"ע).
המערב שאור עם מצה ואינו ניכר – חייב (כי כל... ובדבש נאמר וכל – וי"ו מוסיף על ענין הראשון, להשוותו לשאור. תוס').
חצי זית שאור וחצי זית מצה; לאביי חייב, שהרי לדעתו חייבים אף בפחות מכזית. ולרבא – לדעת זעירי (בפסחים מג:) חייב, שההתר מצטרף עם האיסור להשלימו לכשיעור.

ה. נחלקו אמוראים על המעלה משאור ומדבש יחד האם לוקה ארבע, משום שאור ומשום דבש ומשום תערובת-שאור ומשום תערובת-דבש (שנלמדו מכי כל כנ"ל, ואזהרת 'לא תקטירו' מתיחסת על הכל).
או אין לוקים על לאו שבכללות; יש אומרים שאינו לוקה על שניהם אלא על אחד. וי"א שאינו לוקה אפילו על אחד מהם, מפני שאינו דומה ל'לאו' דחסימה ששם מקור דין מלקות.
א. לפירושו רש"י ותוס', איסור התערובות בלבד הריהו 'לאו שבכללות', אבל משום שאור ודבש – לוקה שתיים. ולדעת הרמב"ם (איסור"מ ה,א. וכן שיטתו בהל' ק"פ ח ובספר המצוות שורש ט) שאינו לוקה אלא אחת על שתיהן.
ב. התוס' פרשו שהעלה שאור ודבש בפני עצמן ובנוסף העלה את עירוביהם, אבל העלה רק תערובת – אינו לוקה ארבע לכו"ע. ומרש"י אין משמע כן.

ו. שתי הלחם אינם באים בנדבה לא ע"י יחיד (קרבן ראשית תקריבו – ולא יחיד) ולא ע"י ציבור (אתם).

דף נט (ט)

קד. א. אלו מנחות טעונות שמן ולבונה, שמן ולא לבונה, לבונה ולא שמן, לא שמן ולא לבונה?
ב. באלו דברים שוותה מנחת העומר למנחת כהנים ובאלו שוותה ללחם הפנים למנחת נסכים ולשתי הלחם?
ג. הנותן שמן ולבונה על מנחת חוטא ומנחת קנאות או על שיריהן – מה דינו ומה דין המנחה? מה דינה של מנחה זו כאשר חישב בעבודותיה מחשבת פיגול?
ד. מה דרשו בסוגיא מן הכתוב במנחת העומר ונתת עליה שמן ושמת עליה לבנה, מנחה הוא?
ה. מה דרשו בסוגיא מן הכתוב במנחת חוטא לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבנה כי חטאת הוא?
א. טעונות שמן ולבונה – מנחות נדבה: סולת, מחבת, מרחשת, מאפה תנור – חלות ורקיקין. (בכתוב מפורש רק במנחת סולת, וממנה למדו לשאר מנחות היחיד מנפש כי תקריב); מנחת כהנים; מנחת כהן משיח; מנחת נכרים (למ"ד (ג) נכרים מביאים מנחות ומנחתם נקמצת. עתוס' סא: ד"ה בישראל); מנחת נשים; מנחת העומר; מנחת שמיני למילואים (מפורש בה שמן ונתרבתה ללבונה ממנחה).
שמן ולא לבונה – מנחת נסכים. (השמן מפורש בה, והלבונה נתמעטה מעליה).
לבונה ולא שמן – לחם הפנים (לבונה מפורשת בה, ושמן נתמעט מעליה).
לא שמן ולא לבונה – שתי הלחם (הוא); מנחת חוטא ומנחת קנאות (אזהרתן מפורשת).